

Sakrament małżeństwa jest przymierzem między ochrzczonymi, mężczyzną i kobietą, którzy tworzą ze sobą wspólnotę życia i miłości, skierowaną na dobro małżonków oraz zrodzenie i wychowanie potomstwa (KPK, kan. 1055). Sam Bóg jest twórcą małżeństwa. Wpisane jest ono bowiem w samą naturę mężczyzny i kobiety, którzy wyszli z ręki Stwórcy (KDK 48). Małżeństwo nie jest więc instytucją czysto ludzką, ale pochodzi ono od Boga, który stwarza człowieka z miłości i do miłości (KKK 1604). Mężczyzna i kobieta są stworzeni wzajemnie dla siebie, aby tworzyć parę małżeńską. „Dlatego to mężczyzna opuszcza ojca swego i matkę swoją i łączy się ze swoją żoną tak ściśle, że stają się jednym ciałem” (Rdz 2, 24).

Po grzechu pierworodnym Bóg w swoim miłosierdziu nie opuścił człowieka, ale wspomaga go swoją łaską, aby mężczyzna i kobieta mogli wytrwać we wzajemnej jedności życia. „Po upadku małżeństwo pomaga przezwyciężyć zamknięcie się w sobie, egoizm, szukanie własnych przyjemności, pomaga otworzyć się na drugiego człowieka, na wzajemną pomoc i dar z siebie” (KKK 1609). Miłość małżeńska jest często przedstawiana w Starym Testamencie jako obraz miłości Boga do ludzi, miłości „potężnej jak śmierć”, miłości, której „wody wielkie nie zdołają ugasić” (Pnp 8, 6-7).

Jezus w swoim nauczaniu przypomina pierwotny sens związku mężczyzny i kobiety, tak jak został on zamierzony przez Stwórcę (Mt 19, 8). Jezus podkreśla nierozzerwalność małżeństwa, a jednocześnie daje siłę i łaskę do przeżywania małżeństwa w nowych wymiarach Królestwa Bożego. Jezus podnosi małżeństwo do rangi sakramentu. Małżeństwo chrześcijańskie staje się znakiem, sakramentem przymierza Chrystusa i Kościoła (KKK 1617).

W Kościele łacińskim, sami małżonkowie jako szafarze łaski Chrystusa udzielają sobie nawzajem sakramentu małżeństwa. Swoją wolną i świadomą zgodę wypowiadają oni wobec Kościoła. W obrzędzie łacińskim małżeństwo zazwyczaj jest zawierane podczas Eucharystii. Słuszną bowiem jest rzeczą, aby małżonkowie przypieczętowali swoją zgodę na wzajemne oddanie się sobie przez dar własnego życia, jednocząc się z Ofiarą Chrystusa, uobecnioną w Eucharystii. Małżonkowie powinni przygotować się do zawarcia małżeństwa przez przyjęcie sakramentu pokuty (KKK 1621-1624).

Wzajemne wyrażenie zgody przez małżonków jest niezbędnym elementem, który „stwarza małżeństwo”. Jeśli nie ma zgody, nie ma małżeństwa (KPK, kan 1057). Zgoda jest aktem osobowym, rozumnym i wolnym. Nie może więc być mowy ani o wprowadzeniu w błąd, ani o jakimkolwiek przymusie, którejkolwiek ze stron. Zgoda małżeńska znajduje swoje dopełnienie w zjednoczeniu cielesnym (KPK, kan. 1061). Zgoda małżonków powinna być wolna od przymusu i

ciężkiej bojaźni. Jeśli tej wolności nie ma, małżeństwo jest nieważne (KPK, kan. 1095-1107).

Kościół wymaga od swoich wiernych kościelnej formy zawarcia małżeństwa. Potrzebna jest obecność przy obrzędzie zawarcia małżeństwa kapłana lub diakona jako urzędowego świadka Kościoła. Małżeństwo jest aktem publicznym i jako takie powinno być celebrowane podczas liturgii, aby była pewność odnośnie do jego zawarcia (KKK 1631).

„Z ważnego małżeństwa powstaje między małżonkami węzeł z natury swej wieczysty i wyłączny. W małżeństwie chrześcijańskim małżonkowie zostają ponadto przez specjalny sakrament wzmocnieni i jakby konsekrowani do obowiązków swego stanu i godności” (KPK, kan. 1134).

Małżonkowie w sakramencie małżeństwa otrzymują od Chrystusa właściwą im łaskę, przeznaczoną dla udoskonalania ich miłości i dla umocnienia ich nierozzerwalnej jedności. Łaska ta pomaga im wychować po chrześcijańsku ich własne potomstwo. Pomaga im również znosić trudy małżeństwa, wzajemnego oddania i szacunku oraz rozwija miłość, aby była nadprzyrodzona, delikatna i płodna (KKK 1642).

Miłość małżeńska zmierza do jedności głęboko osobowej. „Wymaga ona nierozzerwalności i wierności w całkowitym wzajemnym obdarowaniu i otwiera się ku płodności” (FC 13). Miłość małżeńska chce być trwała, a nie tylko „tymczasowa”. Ze względu na miłość i na dobro dzieci, małżeństwo wymaga pełnej wierności małżonków i nieprzerwanej jedności ich współżycia. „Instytucja małżeńska oraz miłość małżeńska nastawione są na rodzenie i wychowanie potomstwa, co stanowi jej jakoby szczytowe uwieńczenie” (KDK 48). Płodność miłości małżeńskiej obejmuje nie tylko zrodzenie potomstwa, ale również jego wychowanie.

B. Mokrzycki, Kościół w świętości, Warszawa 1984; C. Murawski, Teologia małżeństwa i rodziny w nauczaniu biskupów polskich 1945-1980, Sandomierz 1988. MO